

ROERKERKNIEUWS - H. Hart

editie 206 (9 juni 2024) – www.roerkerken.nl

inleiding (synodaal proces)

De grote christelijke stromingen in ons land hebben allemaal te kampen met teruglopend kerkbezoek en geloofspraktijk. In 2017 is voor het eerst het aantal mensen dat zegt niet tot een religieuze groep te horen, groter dan het aantal dat zegt wél bij een groep te horen (in 2021: 58%). Hoewel de grootste stroming in Nederland dan nog steeds het katholicisme is (24% van de christenen), vindt momenteel in de Rooms-Katholieke Kerk ook de grootste leegloop plaats. In 1968 bezoeken in Nederland nog 2,7 miljoen katholieken wekelijks de kerk, in 2016 zijn dat er nog maar 173.000. Het is een paradox, want nog steeds zijn in ons land bijna vier miljoen mensen lid van de katholieke Kerk. Een groot deel van hen (87%) gaat nooit of bijna nooit naar de kerk. In 2010 komt in ons land het langdurige en grootschalige misbruik in de katholieke Kerk aan het licht. Dit zorgde voor veel verontwaardiging, maar het resulteerde niet in massale uitschrijvingen. In tegenstelling tot bijvoorbeeld Duitsland ('Kirchensteuer') hebben de kerken in ons land in grote mate te maken met slapende leden, die niet de moeite nemen zich uit te schrijven of diep van binnen toch nog waarde hechten aan het lidmaatschap van de Kerk. Veel historici zeggen dat veel mensen in het verleden 'cultuur-christenen' waren. Ze geloofden niet zozeer in het bestaan van een god, maar hechtten wel waarde aan de positieve effecten van het geloof in hun eigen leven en de maatschappij. De kerkgang was een gewoonte, die sinds de jaren zestig van de vorige eeuw meer naar de achtergrond verdween. Veel van de mensen die wel nog naar de kerk gaan, doen steeds minder aan hun geloof. Een gevolg van de terugloop van het aantal kerkbezoekers is dat veel kerken leeg komen te staan. Ontkerkelijking gaat niet alleen gepaard met secularisering, d.w.z. dat we steeds minder gevoelig zijn voor het hogere en heilige, maar ook met individualisering, dat geloof steeds meer iets wordt voor het private, afgeschermd leven. Daar heeft het tweede Vaticaanse Concilie (1962-1965) niets aan kunnen veranderen en de vraag is of de 'synode over synodaliteit' daar iets aan zal veranderen.

Die synode werd vorig najaar na een eerste 'consultatieronde' gehouden en die krijgt komende najaar (na een tweede 'luisterfase') een vervolg. Met die synode probeert paus Franciscus iedere gelovige ervan te doordringen dat geloven niet alleen een persoonlijke, maar vooral ook gemeenschappelijke aangelegenheid is. Een gelovige staat niet op zichzelf, geloven doe je in (een) gemeenschap. Dat is ook wat bedoeld wordt met 'samen-Kerk'; of zoals het in een bekend kerklied heette: "wij zijn samen onderweg", hetgeen ook de betekenis van (het Griekse) 'syn-odos' is. Dat betekent dat iedereen niet alleen het recht maar ook de plicht heeft om ten volle aan het leven van die gemeenschap deel te nemen. De blijde boodschap van Christus vraagt erom verkondigd te worden zodat het Gods volk wordt uitgebreid en daarmee ook het aantal verlost. De geloofsgemeenschap is dus geroepen om eropuit te gaan, om te missioneren en te evangeliseren. Afgelopen voorjaar vond op lokaal niveau de tweede consultatieronde plaats. *"Er zijn gesprekken geweest in de bisdommen, bij de religieuzen, bij de kerkelijke bewegingen en nieuwe gemeenschappen en bij de katholieke maatschappelijke organisaties. Van elk van die categorieën is een rapport verschenen, op basis van vier thema's: verdieping van het doopsel als basis voor kerk-zijn, vorming in een missionaire Kerk, deelname aan een verwelkomende Kerk en vrouwen in de Kerk"*. Ook al kun je je afvragen in hoeverre de geuite wensen al dan niet kans maken om

gerealiseerd te worden, duidelijk is wel dat er ook in ons land de wil om synodaal bezig te zijn aanwezig is. *“Uiteindelijk is dat het belangrijkste, want paus Franciscus heeft de synode over synodaliteit bedoeld als een proces; niet als een concreet einddoel, maar als een nieuwe realiteit die onderdeel wordt van de identiteit van de Kerk zelf”* (kn.nl).

Europese verkiezingen

Op donderdag 6 juni j.l. waren er weer Europese verkiezingen. Aanleiding om nog eens stil te staan bij de oorsprong van de Europese samenwerking, met name bij de persoon van Robert Schuman (1886-1963). Schuman vocht tijdens de Tweede Wereldoorlog in het Franse verzet en werd door de nazi's gevangen genomen en opgesloten. Voor de oorlog was hij lid van het Frans parlement. Na de oorlog bekleedde hij verschillende hoge functies in Frankrijk en schreef hij samen met Jean Monnet (1888-1979) de zgn. Schuman-verklaring (1950) om Europa te verenigen en toekomstige oorlogen te voorkomen. *“De vereniging van Europa kan niet ineens worden verwezenlijkt noch door een allesomvattende schepping tot stand worden gebracht: het verenigd Europa zal moeten worden opgebouwd door middel van concrete verwezenlijkingen, waarbij een feitelijke solidariteit als uitgangspunt zal moeten worden genomen”*. Als vroom katholiek werd het na de oorlog zijn ambitie de voormalige vijanden Frankrijk en Duitsland, van wie hij de beide culturen liefhad, op politiek vlak te verzoenen. Nadat hij onder druk van de Franse nationalistes zijn ministerschap moest beëindigen, wijdde hij zich voornamelijk aan de Europese beweging, waarvan hij in 1955 president werd. In 1958 werd hij met algemene stemmen als eerste gekozen tot voorzitter van het Europese Parlement (de 'Algemene Vergadering' van de Europese Gemeenschappen); In 1960 werd hij erevoorzitter. In het Franse Scy-Chzelles, waar hij in 1963 op 77-jarige leeftijd overleed, wordt niet alleen zijn graf in hoge ere gehouden, maar is ook een aan hem en het Europese ideaal gewijd museum te bezoeken. Er is zelfs een proces ter zaligverklaring opgestart, een proces dat concretere vormen aannam toen paus Franciscus op 19 juni 2021 een decreet publiceerde dat hem als 'eerbiedwaardig' erkende.

Samen met de andere katholieke grondleggers van Europa (Alcide de Gasperi en Konrad Adenauer) was ook Schuman ervan overtuigd dat het christendom het hart van de Europese identiteit vormde en dat het de enig denkbare ziel voor dat grote door politici opgerichte bureaucratische lichaam was. Schuman benadrukte altijd dat de moderne democratie gelijke rechten erkent voor iedereen, zonder uitzondering. Hij toonde aan dat de democratie haar ontstaansreden te danken heeft aan het christendom. De christelijke traditie heeft haar onuitwisbare sporen, zoals de gelijkheid van de natuur van alle mensen, de menselijke waardigheid en de voorrang van innerlijke waarden, in de Europese cultuur achtergelaten. Op die manier maakt het christendom deel uit van ons Europese DNA, ongeacht ons geloof of ongeloof. Wat dat betreft heeft de Europese vlag nog een interessante achtergrond. Hoewel die in 1985 officieel werd ingevoerd, begint de geschiedenis van die vlag al dertig jaar eerder toen de Raad van Europa voor de blauwe sterrenvlag koos. Officieel staan de twaalf sterren op de vlag symbool voor perfectie en totaliteit, terwijl de cirkelvorm van de sterren verwijst naar eenheid, solidariteit en harmonie. Een cirkel staat ook voor onderlinge verbondenheid en gelijkwaardigheid. De kleur blauw zou kunnen staan voor vertrouwen en veiligheid.

Toch kun je er ook iets anders in zien. In de bijbel heeft het getal twaalf een symbolische betekenis. Denk aan de twaalf stammen van Israël (OT) en de twaalf apostelen (NT). En in het laatste bijbelboek heet het namelijk: *“Er verscheen een groot teken aan de hemel: een vrouw, bekleed met de zon, de maan onder haar voeten en op haar hoofd een kroon van*

twalf sterren” (Apc.12,1). Die vrouw kan verwijzen naar de Kerk, maar wordt ook vaak gezien als Maria. En zo komen we bij de ontwerper van de Europese vlag: Arsène Heitz (1908-1989) uit Straatsburg. Het was geen geheim dat Heitz een zeer gelovig man was, maar een jaar voor zijn dood deed hij een bijzondere bekentenis. De inspiratie voor de Europese vlag had hij uit de verschijningen van Onze-Lieve-Vrouw van de Wonderdadige Medaille in de Rue du Bac in Parijs (1830). Op de voorkant van die medaille staat Maria die lichtstralen naar de aarde uitzendt; op de achterkant staat de letter M met daarin een kruis verweven, met links en rechts twee harten (dat van Jezus [met een doornenkroon] en dat van Maria dat door een zwaard is doorstoken), omringd door ... twaalf sterren!

zomerkampen voor de jeugd

Vele jaren werden in ons bisdom de zomerkampen voor jongens en meisjes in de leeftijd van 8 tot 18 jaar georganiseerd. Na het opheffen van de Diocesane Pastorale Diensten dreigden deze activiteiten te vervallen. Met ondersteuning van de ervaren leiding van toen biedt de parochie H. Salvius in Limbricht ('jeugdwerk St. Jozef') deze kampen nu aan, evenals andere jeugdactiviteiten. De deelname staat open voor kinderen en jongeren uit heel het bisdom en daarbuiten. Naast spel, avontuur en ontspanning, zijn er ook catechesemomenten. Van 15 tot en met 19 juli a.s. wordt er in Sittard (Huize Kollenberg) een zomerkamp voor meisjes (7 t/m 12 jaar) georganiseerd, in Sittard (Huize Kollenberg) een zomerkamp voor meiden (12 t/m 18 jaar), in Posterholt (Holsterhof) een jongenskamp (8 t/m 12 jaar) en eveneens in Posterholt (Holsterhof) een survivaalkamp voor jongens (12 t/m 18 jaar). Kosten 120 pp. resp. 140 euro). Voor meer info zie: <https://parochieclusterlimbricht.nl/jeugdwerk-st-jozef/>. Inschrijving is vóór 1 juli a.s. mogelijk bij m.a.i.otto@hetnet.nl

de St. Janskloes (II)

Over de 'Kloes' zelf (als gebouw) is er in de archieven weinig terug te vinden. In 1669 meldden de burens van Haaren en Soperich zich bij de ambtman en voogd van Waldfeucht met klachten over de toenmalige bedienaar van de kapel (Johannes Vaßen), namelijk dat hij wel alle renten had geïnd, maar zich niet gekweten had van zijn plicht om aan de kapel noodzakelijke reparaties te laten uitvoeren. Zijn voorgangers hadden dat wel altijd gedaan, niet alleen de kapel goed onderhouden maar deze ook nog van ornamenten voorzien. In het bijzonder had het hun geraakt dat hij na verwoesting van stal en schuur de rest van het woonhuis had laten afbreken en ook nog ten eigen voordele enkele bomen had laten vellen. De inkomsten van de rector dienden dan ook in beslag te worden genomen om de nodige herstelwerkzaamheden aan de kapel te kunnen uitvoeren. Daarop werd bepaald dat uit de inkomsten van de kapel, allereerst de bediening ervan betaald diende te worden en pas daarna het onderhoud ervan. Niet lang daarna betitelt het dekenale visitatieverslag de onderhoudstoestand van de kapel als goed, met uitzondering van de lambrisering naast de deur naar het (priester-)koor. Ook de paramenten en het liturgisch vaatwerk verkeren in goede staat. Er waren toen twee albes, vier kazuïfels en een vergulde zilveren kelk voorhanden. Honderd jaar later (1786) was de onderhoudstoestand echter zo slecht, dat er instortingsgevaar dreigde. Daarom poogde men de 'tijdelijke heer' (aan wie het patronaatsrecht resp. de 'grote tienden' toekwamen) ertoe te bewegen de kapel te herbouwen; die was immers verantwoordelijk voor het schip, het koor viel onder verantwoordelijkheid van de rector aan wie de 'kleine tienden' toekwamen). Eigenaar resp. patroon van de kapel was op dat moment familie de Liedel van het Noordlimburgse kasteel Well. Die familie was in

1771 via vererving in het bezit van Annendael (en Kirens) gekomen. Begin zeventiende eeuw was de Kischerhof (Keijretzem) in het bezit gekomen van Bernard Albrecht van Limburg Stirum (1597-1637), sinds 1626 getrouwd met Anna Maria Elisabeth van Bergh (1600-1653) die in 1630 kasteel Annendael erfde. Via vererving kwam zowel Annendael als Kirens in het bezit van hun dochter Juliana Petronella van Limburg-Stirum (1632-1718) die 1663 gehuwd was met graaf Henri de Pas de Feuquières (1632-1693). Het waren hun nazaten die het bezit in 1771 vererfden aan de familie Liedel, die zich later naar hun woonplaats 'de Liedel de Well' ging noemen (zie Roerkerknieuws 176). Hoewel Annendael pas begin twintigste eeuw in het bezit van de familie Van Aefferden kwam, speelde deze familie er in de achttiende eeuw ook al een rol van betekenis, aangezien de familie de Pas haar financiële zaken zo slecht voor elkaar had, dat Hendrik de Pas die sinds 1728 met Annendaal beleend was, deze in 1740 voor de helft aan Clara Maria van Aefferden (1688-1746) moest overdragen (zie: Limburg's Jaarboek VI [1898/1899]). De heerlijkheid Well was sinds 1740 voor 1/3 deel eigendom van (Clara Maria's broer) Frans Adam van Aefferden (1684-1753), "*heer van Cosen en Weyer, raad en ontvanger-generaal van het hertogdom Gelder, president van de Souvereinen Raad van het hertogdom te Venlo*" (NNBW deel VI [1924] kol. 1099-1100). In 1794 wordt Frans Adams dochter Johanna Josepha Antonetta van Aefferden douairière de Cartier de Flemalle genoemd als gedeeltelijk eigenaresse van Annendael (Limburgs Jaarboek 12 [1906] blz.88).
wordt vervolgd

Personalia

Op zaterdagmiddag 1 juni j.l. werd in de Berger basiliek **Jolie-Nowé Vanherle** gedoopt, zusje van Jaylinn (2014), Ingo (2016) en Vigo (2020). Op zaterdagmiddag 8 juni j.l. werd in de St. Catharinakerk van Montfort **Len Bekkers** gedoopt.

Wit U ons financieel ondersteunen? Bij voorbaat dank!

Herkenbosch: NL 52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 0134 704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 79 RABO 0138 1180 00 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 t.n.v. kerkbestuur St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 0154 600 512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), assistent, tel. 527 825 - p.hamans@roerkerken.nl

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken, tel. 537 765 - g.sars@roerkerken.nl

Rim Mom (Montfort), diaken, tel. 542 154 - r.mom@roerkerken.nl

Bert Venner (Roermond), diaken, tel. 320 215 - b.venner@roerkerken.nl

Lian Overbeeke (Posterholt), catechiste, tel. 06 – 526 20 245 - l.overbeeke@roerkerken.nl

Parochiebureau Herkenbosch, tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick, tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 - catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg, tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt, tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop, tel. 401 207 - martinus@roerkerken.nl